

Samverkan kring hållbar stadsutveckling inom Mistra Urban Futures 2018

Innehållsförteckning

Göteborgsregionen vill bidra i mötet mellan forskning och praktik	3
Höjdpunkter från GR:s nätverk för Mistra Urban Futures 2018.....	4
Det urbana stationssamhället	6
Tematiska nätverk inom Mistra Urban Futures	8
Pågående projekt	10
Events inom Mistra Urban Futures 2018.....	12
Agenda 2030	14

VAD ÄR MISTRA URBAN FUTURES?

Centrumet Mistra Urban Futures är ett globalt forsknings- och kunskapscentrum för hållbar stadsutveckling. Vi utvecklar och tillämpar kunskap för att främja tillgängliga, gröna och rättvisa städer. Vårt arbetssätt är medskapande, att gemensamt definiera, utveckla och tillämpa kunskap över olika discipliner och ämnesområden från både forskning och praktik. Centrumet startades i och leds från Göteborg, men har plattformar även i Skåne, Stockholm, Manchester (Storbritannien), Kisumu (Kenya) och Kapstaden (Sydafrika).

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.

Göteborgsregionen 2019

Rapporten är sammanställd av Sarah Johnstone, GR:s samordnare i Mistra Urban Futures, GR, och Gunnel Rydberg, kommunikatör i GR:s arbete med Mistra Urban Futures.
Layout: Tony Dahl, GR.

Göteborgsregionen vill bidra i mötet mellan forskning och praktik

Helena Söderbäck,
förbundsdirektör
Göteborgsregionen (GR)

En viktig uppgift för Göteborgsregionen (GR) är att på initiativ av och tillsammans med medlemskommunerna samt olika samarbetspartners bygga kunskap för framtiden. Hos Göteborgsregionen möts forskning och praktik. Utveckling av kompetens, kunskap och verksamhet går hand i hand. Därför är kommunerna i Göteborgsregionen sedan tio år tillbaka tillsammans med flera parter engagerade i Mistra Urban Futures – ett internationellt forskningscentrum som syftar till att främja hållbar stadsutveckling i samverkan mellan akademi och praktik. Genom det medskapande arbetssätt som tillämpas när forskare och praktiker från olika discipliner arbetar tillsammans i olika projekt för att utveckla nya och avgörande insikter ska centrumet bidra till att göra verklig skillnad för miljön och människors liv i storstadsregionen

Sedan förra året är vi mer än en miljon invånare i Göteborgsregionen. Vi har växt med omkring 150 000 invånare sedan år 2000, vilket motsvarar ett helt Linköping – Sveriges femte största stad. År 2018 har fortsatt att präglas av stark tillväxt, något som medför både möjligheter och utmaningar för vår storstadsregion. Hållbar stadsutveckling, i alla tre hållbarhetsdimensionerna, är ett komplext område, med många aktörer och många olika typer av frågor som dessutom är kopplade till en rad målkonflikter. Behovet av nya och innovativa sätt att närma sig framtida vägval är uppenbart. Utmaningarna måste mötas utifrån en samlad erfarenhet hos såväl det offentliga som akademien, näringslivet och civilsamhället.

En utgångspunkt för GR:s arbete är Göteborgsregionens mål- och strategidokumentet Hållbar tillväxt, med en utveckling av det sociala perspektivet. Denna utgångspunkt stämmer väl överens med vad som formulerats inom Mistra Urban Futures där en av de viktigaste utmaningarna är: Hur kan vi åstadkomma hållbar stadsutveckling så att vi håller oss inom vad vår planet tål? Tillgängliga, gröna och rättvisa städer är centrala begrepp som vägleder centrumet i arbetet med att lyfta fram vad som utmärker hållbar stadsutveckling.

Rapporten som du håller i din hand ges sedan 2011 ut årligen för att återspegla hur Göteborgsregionens arbete med hållbar stadsutveckling i Mistra Urban Futures ser ut. Rapporten bygger på den samverkan och kunskapsuppbyggnad som sker i GR:s nätverk för Mistra Urban Futures – där alla 13 medlemskommuner deltar i större eller mindre omfattning. Tanken är även att ge en bild av vilka projekt Göteborgsregionen medverkar i.

Arbetet som pågår i GR-kommunerna inom ramen för Mistra Urban Futures är angeläget och jag är glad att återigen får överlämna vår årliga rapport till er läsare.

Helena Söderbäck

Förbundsdirektör Göteborgsregionen (GR)

Höjdpunkter från GR:s nätverk för Mistra Urban Futures 2018

Göteborgsregionen (GR) har ett kommunnätverk kopplat till Mistra Urban Futures med uppdrag att:

- Initiera, följa upp och sprida kunskap om gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt som är av nytta för hela regionen och respektive medlemskommun.
- Verka för att processen leder till användbara verktyg, metoder och arbetssätt för en hållbar utveckling av storstadsregionen.
- Bidra till att utveckla medarbetare genom att skapa en kontaktyta.

Vid nätverksträffarna medverkar forskare och kommunrepresentanter kring aktuella satsningar och forskningsresultat. Här följer några höjdpunkter från nätverksträffarna 2018.

Ett inkluderande kulturarv

Kulturarv är något som används för att bygga gemenskap. Men det finns också risk för exkludering, och det behövs sätt att göra kulturarv mer inkluderande. I Ale finns exempel på detta.

– Planerare kan se på kulturarv som en möjliggörare för möten mellan olika människor, på ett liknande sätt som grönområden, berättar Andreas Antelid, kultursamordnare på Ale kommun och arkeolog.

Han visar hur kulturarv kan användas för att bygga ett samhälle med social hållbarhet och inkludering. Ett gott exempel är projektet "Vems historia" där nyanlända ungdomar gjorde en utgrävning av ett gammalt torp i kommunen. Fynden och utgrävningen resulterade i en utställning. Projektet gjorde att deltagarna kunde berätta något om platsen som inte ens hembygdsföreningen visste om och att ungdomarna kände ett ägarskap över berättelsen.

Från 17 globala mål till strategisk plan för Härryda kommun

Agenda 2030 var en utgångspunkt när Härryda kommun skulle ta fram sin strategiska plan. Arbetet har genomförts i bred dialog och partnerskap med chefer, medarbetare, näringsliv, föreningar och civilsamhälle.

Först kartlades vad kommunen redan gör i relation till de globala målen, som till exempel odling, skapa gröna miljöer och minska matsvinn. Genom workshops på tvären och möten med lokalbefolkningen diskuterades sedan inom vilka områden kommunen skulle kunna göra mest skillnad i förhållande till agendan.

– Utifrån dialogen valde vi tre fokusområden; God hälsa och välbefinnande, Hållbar konsumtion och produktion samt Hållbara städer och samhällen. Inom dessa områden vill vi i första hand se en förflyttning, berättade kommunens representant Frida Barrett.

GR:s samordnare för Mistra Urban Futures, Sarah Johnstone (stående), vid en träff med GR:s nätverk för Mistra Urban Futures i november 2018.

Hur utnyttjar vi de blå vägarna bättre och mer hållbart?

Öckerö kommun består av tio öar. Den blå mobiliteten har både utmaningar och möjligheter. Nu satsar kommunen för att få fler att resa kollektivt, cykla eller resa på vattnet. Men också på hållbar båttrafik.

– Fler blåförbindelser mellan öarna skulle kunna knyta samman kommunen bättre. Att resa på vatten ger mer flexibilitet då man inte är låst till befintliga leder, men för med sig en negativ miljö- och klimatpåverkan, sa Petter Leyman, planarkitekt i Öckerö kommun, på nätverks-träffen.

Kommunen satsar på hållbar båttrafik – att ställa om färjorna som trafikerar Öckerö kommun så att de blir mer energieffektiva och så att utsläppen reduceras, berättade Håkan Samuelsson, enhetschef för båttrafik, och Tanja Barrett, miljöstrateg samt energi- och klimatrådgivare.

Kommunens egen färja har moderniserats och energi-effektiviserats. Ny teknik i motorerna på Björkö-leden har lett till 75 procent reduktion av kväveutsläpp.

Profession + politik = SANT

Variation, vatten och struktur. Det är några av faktorerna som har lyfts fram i dialogen mellan tjänstemän och politiker kring planprogramarbetet i Stenungsunds centrum.

– Genom att bygga vidare på den struktur som redan finns och samspela med handeln i området vill man skapa en mer varierad och småskalig bebyggelse med hänsyn till konkurrens, grönska och det vattennära läget, berättade planchef Åsa Lindborg.

Kommunen har genom dialog mellan tjänstemän och politiker arbetat fram en gemensam målbild med tio punkter. Bland annat ska gatustråken utvecklas med

koppling till existerande stråk. Strand, bryggor och kaj ska integreras med aktiviteter och offentlig utsmyckning. Bebyggelsen ska samspela med både handel och infrastruktur. Det vattennära läget finns med som risk och möjlighet.

Ungas medskapande i samhällsplaneringen

Lilla Edet växer och vill skapa goda boende och livsmiljöer genom tätortsutveckling i Lödöse. Kommunen ser ungas inflytande i samhällsplanering som en viktig del i processen.

– Vi märker att ungdomar inte nås via medborgardialog och vill därför genom projektet Social innovation i samhällsplanering testa nya metoder för att göra unga mer aktiva i demokratiska processer, berättade Ilir Musa, planarkitekt i Lilla Edets kommun.

Att samla en tvärsektoriell grupp har gjort att man får nya perspektiv och referensramar i projektet. Det finns dock en risk att projektet inte klarar av att få tillräckligt många unga att delta. Intresset kanske försvinner under projektets gång då arbetsprocesser kan ta en lång tid.

NÄTVERKET FÖR MISTRA URBAN FUTURES

Nätverket har träffats fem gånger under 2018, under följande teman:

- Den blandade staden – värd Stenungsunds kommun
- Social hållbarhet – värd Lilla Edets kommun
- Mobilitet/nåbarhet – värd Öckerö kommun
- Agenda 2030 – värd Härryda kommun
- Kultur i stadsutveckling – värd Ale kommun

Till varje tillfälle har nätverket bjudit in kollegor som kan ha nytta av och vill bidra till respektive tema. Efter träffarna har ett nyhetsbrev skickats ut som kontaktpersonerna är ansvariga för att sprida i sin egen organisation.

Kommunernas representanter i nätverket under 2018:

- Ale – Annika Friberg (miljöplanerare)
- Alingsås – representant saknas
- Göteborg – Pia Borg (planeringsledare) & Sara Pettersson (planeringsledare)
- Härryda – representant saknas
- Kungsbacka – Jenny Olsson (verksamhetschef planavdelningen)
- Kungälv – Anna Ulvehed (samhällsplanerare)
- Lerum – Jonas Edin (verksamhetsutvecklare)
- Lilla Edet – Ilir Musa (planarkitekt)
- Mölnådal – Elisabeth Börlin (översiktsplanerare)
- Partille – Maria Gunnarsson (planeringschef)
- Stenungsund – Åsa Lindborg (stadsarkitekt och planchef) & Anders Dahlgren (planarkitekt)
- Tjörn – Tinna Harling (processledare) & Daniel Rutgersson (planarkitekt)
- Öckerö – Petter Leyman (planarkitekt)

Läs mer om nätverket [här](#)

Det urbana stationssamhället

Vyerna vidgas till Halland, Sydafrika och Kenya

Det har varit ett händelserikt år för kunskapsprocessen Det urbana stationssamhället. Processledarna har hållit workshopar med Varbergs kommun i samband med utvecklingen av en station i Väröbacka, med fokus på platsidentitet och täthet. Täthet har också varit temat för en workshop om Härryda kommuns Mölnlycke centrum.

Nytt för 2018 var att de samskapande processerna har testats i ett internationellt perspektiv, inom ramen för projektet Transport and Sustainable Urban Development. Det är ett av flera komparativa projekt som Mistra Urban Futures satsar på under åren 2018 och 2019, och syftet är ett ömsesidigt lärande kopplat till gemensamma utmaningar. I maj åkte en delegation från Kapstaden och Kisumu till Göteborg för en första workshop, och steg två ägde rum i Kapstaden i november.

– Man får nya perspektiv och inspel, berättar Anna Gustafsson, regionplanerare på Göteborgsregionen och processledare för Det urbana stationssamhället. Trots att förutsättningarna är annorlunda i Sydafrika och Kenya, är målet det samma. Alla vill skapa tillgänglig och effektiv transportinfrastruktur.

Projektdeltagarna upptäckte flera likheter, som till exempel att markattraktivitet var en viktig fråga för alla. Vissa skillnader visade sig inte vara lika stora som man hade kunnat tro.

– Vi upplevde också att det fanns en föreställning hos de utländska parterna att vi i Sverige är långt fram vad gäller planering, att saker går snabbare och enklare till här, säger Anna Gustafsson. Men när vi jämförde oss var tidshorisonerna ganska lika, det var bara annorlunda system.

Det urbana stationssamhället har haft Landvetter Södra i Härryda med sig som studieobjekt i det komparativa projektet.

– Det är ett ganska unikt case då det är ett blankt papper, det byggs upp från grunden. Det är få gånger man bygger upp ett samhälle från noll, och det ger vissa intressanta vinklar forskningsmässigt, förklarar Anna Gustafsson.

VAD: Det Urbana Stationssamhället – vägen mot ett resurs- snålt resande. En kunskapsprocess som syftar till att öka kunskapen om det komplexa i stationsnära planering och skapa förutsättningar för utveckling av stationssamhällen.

NÄR: Pågår under 2012-2019

PARTER: Bland andra Göteborgsregionen samt kommunerna Ale, Borås, Göteborg, Halmstad, Härryda, Kungälv, Lerum, Partille, Stenungsund, Trollhättan och Varberg.

LÄS MER [här](#)

Stationsområdet i Kapstaden. Bild: Anna Gustafsson.

God ljudmiljö i stationssamhällen

Bulleråtgärder är en viktig pusselbit för att få till klimatsmarta och transporteffektiva samhällen i kollektivtrafiknära lägen. Buller är ofta ett hinder för förtätning, och en bra lösning kan leda till andra positiva effekter såsom att mark nära kollektivtrafik blir mer attraktiv och värdefull.

Inom ramen för Det urbana stationssamhället driver RISE projektet God ljudmiljö i stationssamhällen som fokuserar på just buller. Det unika med projektet är att det gör det möjligt att virtuellt testa effekterna av olika bulleråtgärder, såsom bullerplank eller ljuddämpare nära rälsen. Under 2018 har en prototyp av denna digitala verktygslåda tagits fram och testats med användare. I ett ljudlabb fick workshopdeltagare spela upp inspelningar av ljud och bild från Ytterby station och välja från en rullista med olika bulleråtgärder för att uppleva vilken påverkan de hade på ljudnivåer.

Anna Gustafsson var med på workshopen.

– Det var häftigt att vara i ett ljudlabb och viktigt för projektet att praktiker fick chansen att komma med inspel, då det är planerare som är de tänkta användarna. Vi såg möjligheter till hur vi skulle kunna använda verktygslådan på hemmaplan. Det väckte även tankar om behovet av fordonsinriktade åtgärder, då vi märkte att det fanns vissa ljud som inte påverkades av någon av bulleråtgärderna, berättar Anna Gustafsson.

Målet med projektet är även att verktygslådan ska vara till hjälp med att beräkna samhällsekonomiska kostnader och nyttor kopplade till olika åtgärder.

Workshop i RISE:s ljudlabb. Bild: Anna Gustafsson.

VAD: God ljudmiljö i stationssamhällen syftar till att ta fram en digital verktygslåda för innovativa bulleråtgärder.

NÄR: Pågår under 2017-2019

PARTER: RISE, Chalmers, Mistra Urban Futures, Trafikverket och Västra Götalandsregionen

LÄS MER [här](#)

Utveckling av Hållbarhetsverktyget

Under året har det hunnits starta ett nytt projekt kopplat till Det urbana stationssamhället. Projektet leds av Göteborgsregionen och fokuserar på en vidareutveckling av ett webbaserat GIS-verktyg som Göteborgsregionen har tagit fram. Än så länge finns verktyget i en betaversion, som beräknar hur mycket nya bostäders klimatpåverkan och energianvändning förväntas bli beroende på lokalisering. Verktöget bidrar med argument för att bygga tätare i närheten av befintliga kollektivtrafiknoder.

Nu ska verktyget utvecklas för att förbättra användarvänligheten, få in resedata och nya beräkningsmodeller samt fler hållbarhetsindikatorer. Här spelar samarbete med forskare en viktig roll. IVL är samarbetspartner i projektet och bidrar med en trovärdighet i dataunderlaget och beräkningarna bakom. Praktikerperspektivet säkrar

användarvänligheten, och kommunala tjänstepersoner välkomnas som testanvändare och deltagare i vidareutvecklingen av verktyget. Betaversionen går att testa redan idag genom att kontakt tas med Anna Gustafsson på GR.

VAD: Utveckling av ett GIS-baserat verktyg för att beräkna hållbarhetseffekter i planering.

NÄR: Pågår under 2018-2021

PARTER: Göteborgsregionen, IVL

LÄS MER [här](#)

Tematiska nätverk inom Mistra Urban Futures

Utöver projekt och events är Mistra Urban Futures också en plattform för olika nätverk kopplat till hållbar stadsutveckling. Nätverken erbjuder forum för representanter från akademi, offentlig sektor, näringsliv och civilsamhälle att mötas kring specifika teman.

TEMATISKA NÄTVERK INOM MISTRA URBAN FUTURES:

- Urban mat. Fokus på matförsörjningsfrågor och urban resiliens.
- GoCreate. Nätverk för medskapande processledare.
- Hållbar urban mobilitet. Kopplar samman forskning och praktikers kunskapsbehov kring mobilitet och planering.
- Klimatsmart semester. Lanserade 2018 en kalkylator för att klimatberäkna semestern: klimatsmartsemester.se
- Lär-SUD (läs mer nedan).
- Social hållbarhet i transportplanering (läs mer nedan).

Läs mer om samtliga tematiska nätverk [här](#)

Nätverket för lärande om hållbara städer och regioner (Lär-SUD)

Nätverket drivs av Göteborgsregionen och Göteborgs universitet och Göteborgs centrum för hållbar utveckling. Syftet med nätverket är att bidra till tätare kontakter mellan lärare, pedagoger och forskare samt till stärkt forskning och undervisning om hållbar stadsutveckling.

Under 2018 har nätverket träffats fyra gånger.

Träffarna har handlat om:

- Skolans roll i hantering och förebyggande av segregation
- Vilken roll rektorer och skolororganisationen har i lärandet för hållbar utveckling
- Hur grundskolan kan arbeta med klimatfrågan i samarbete med klimatforskare
- Hållbara måltider – att minska matsvinn både i skolköket och genom pedagogiska insatser

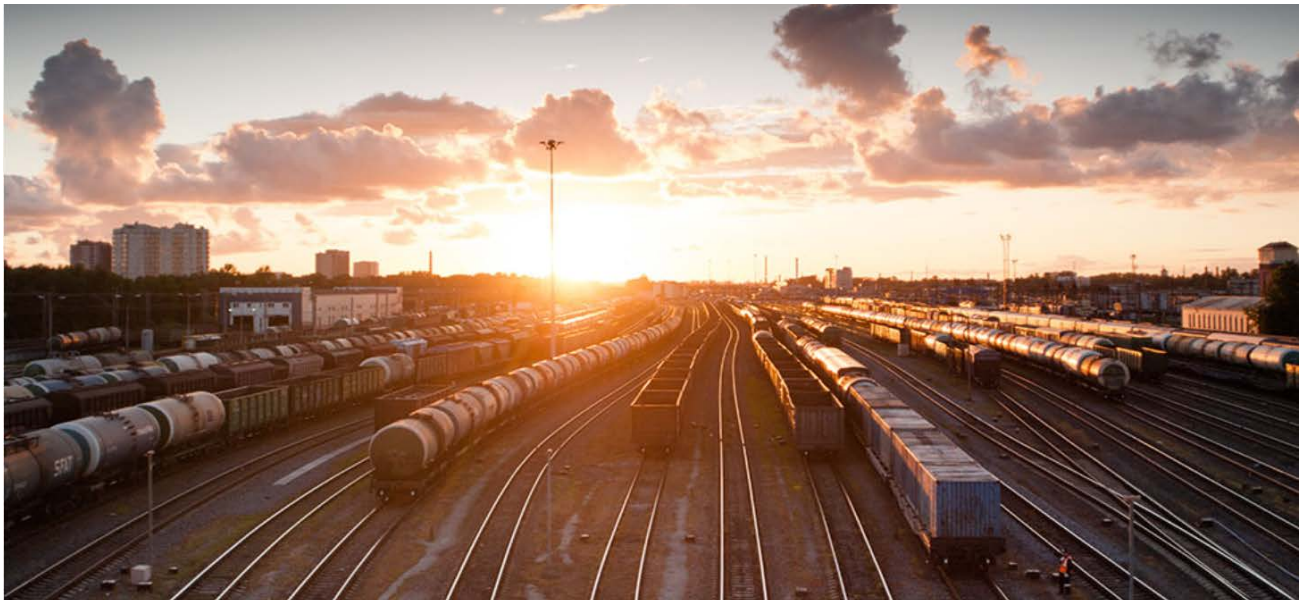
Jonas Franzén, nätverksledaren på Göteborgsregionen som var med och startade nätverket, menar att nätverket är ett stöd för lärare i ett arbete som ibland kan kännas ensamt ute på skolorna. Det har även varit ett sätt att förmedla kontakter mellan lärarna och dem som jobbar med skolutveckling, samt en kanal för att ta del av den senaste forskningen. Andréa Kihl, som har tagit över nätverksledarrollen, instämmer.

– Själva nätverkandet är väldigt viktigt för deltagarna, de är väldigt aktiva på träffarna, säger hon.

Att arbeta med lärande för hållbar utveckling ser Jonas Franzén som en nyckelfaktor för kommuner för att nå sina mål om hållbar utveckling och klimatomställning.

Nätverksdeltagarna är väldigt aktiva på träffarna.

Social hållbarhet i transportplanering

Under 2018 har ett nytt nätverk startats, med fokus på social hållbarhet och transportplanering. Ansvariga för nätverket är Lisa Ström, regionplanerare på GR:s avdelning för miljö och samhällsbyggnad samt Ana Gil Solá, forskare på Göteborgs universitets avdelning för kulturgeografi. Även Mistra Urban Futures, Västra Götalandsregionen och Trafikverket medverkar i nätverkets drift. Att ett nätverk kring just social hållbarhet och transportplanering har startats förklarar nätverksledarna så här:

– Transportplanering är snäppet mer ingenjörsbetonat, de sociala frågorna har inte kommit in lika mycket där som i övrig planering. Det finns ett större behov av att få in ett socialt hållbarhetsperspektiv, säger Ana Gil Solá.

Nätverket samlar forskare och praktiker från olika fält med målet att alla ska kunna förstå varandra bättre. Transportplanering tolkas brett som all samhällsplanering som påverkar människors transporter, inklusive till exempel fysisk planering, miljö och folkhälsa. Nätverket vill få till en bättre helhetsförståelse.

– Det är en ganska unik blandning av aktörer som har anslutit sig hittills. Trafikverket är med, och kommuner, regioner och forskare från hela landet. Det är få nätverk inom transportplanering som har fångat upp en sådan blandning. Vi ser att kunskap finns utspritt i landet och nätverket vill samla det, säger Lisa Ström.

Nätverksträffarna bidrar inte enbart till erfarenhetsutbyte, utan intresset finns för att tillsammans utveckla projekt och upprätta kontakter. Forskare kan hitta kommunala samarbetspartners och konsulter kan hitta specifika kompetenser.

– Tanken är att nätverket kan korta vägar i vardagen. Som praktiker behöver man inte sätta sig in i allt som händer i forskningsfältet utan kan istället ringa till

forskaren som man träffade på nätverket, berättar Lisa Ström.

Från forskarsidan kan det handla om att få ett sammanhang för sin forskning.

– Inom forskning är det många diskussioner som sker internationellt men det saknas forum för att få direkt återkoppling på nära håll. Genom nätverket kan jag se hur den forskning jag gör landar. Jag får en direkt respons istället för att vänta i två år för publicering, säger Ana Gil Solá.

Nätverket har än så länge haft en träff, och nätverksledarna ser fram emot de inplanerade träffarna under 2019. Det är nätverksmedlemmarna själva som får bestämma vilka frågor som är relevanta att fokusera på, och hittills har tre teman valts: metoder och arbetssätt, data och analysunderlag, samt organisation, styrning och processer. Men frågorna utvecklas och förändras utifrån deltagarnas behov.

– För varje träff kommer temana igen, men kanske med ett särskilt fokus. Träffarna bygger på att bjuda in inspirationsföreläsare samt på diskussion mellan medlemmar. Många sitter på en hel del kompetens och erfarenhet och det vill vi fånga upp och kanalisera, säger Lisa Ström.

Hon tillägger att det är ett öppet nätverk och att det är välkommet att hänga på, även utan förkunskaper.

Lisa Ström, GR

Ana Gil Solá, GU

Pågående projekt

Medborgardeltagandets effekter

Vad har hänt i år?

Projektet undersöker hur medborgardeltagande utförs av kommuner och vad det får för konsekvenser. Bidrar medborgardeltagandet till effektiva beslutsprocesser och demokratiskt utformade och rättvisa städer, eller är det ett sätt att legitimera redan fastslagna politiska mål? Under 2018 har forskargruppen och tjänstepersoner från kommuner i Sveriges tre storstadsregioner färdigställt den empiriska kartläggningen och diskuterat de preliminära resultaten i workshopformat. Projektet har krävt ett utvecklande av nya sätt att förstå och reflektera kring medborgardeltagande, vilket som beskrivs bland annat i en policybrief publicerad under året. Projektet avslutas under 2019.

VAD: Medborgardeltagandets effekter – en kartläggning och utveckling av den kommunikativa planeringens omfattning, former och resultat.

NÄR: Projektet pågår 2016–2019

PARTER: Bland andra Göteborgs universitet, KTH, Trafikverket, SKL, Boverket, Göteborgsregionen, Göteborgs Stad, Alingsås kommun, Tjörns kommun, Lerums kommun och kommuner i Malmö- och Stockholmsregionerna.

LÄS MER [här](#)

DIABAHS – Dialog Bygg Hållbart för Seniorer

Vad har hänt i år?

Projektet har fortsatt med studiebesök hos referensprojekten, den här gången ett trygghetsboende i Mölndal. En annan höjdpunkt var en konferens på Göteborgsregionen på temat bostäder för morgondagens seniorer. Konferensen inspirerades av frågor som lyfts i projektets expert- och referensgrupp om hur man kan planera bostäder för seniorer som håller i femtio eller hundra år framåt i tiden. Hur kommer behov, önskemål och livsstilar se ut hos framtidens seniorer?

Under 2018 har några preliminära resultat tagits fram. Representanter från projektet har presenterat dessa på internationella konferenser i Toronto och Uppsala, samt på ett "Urban Lunchtime", ett Mistra Urban Futures-event i Göteborg.

Projektet arbetar nu med att knyta ihop säcken inför slutseminariet den 15 maj 2019. Där presenteras projektets resultat och det lanseras en digital webbsida med inspirerande kunskaper till dem som planerar bostäder för seniorer. Webbsidan kommer att heta "Klokboken" och vända sig till byggherrar, arkitekter och alla som planerar eller skapar bostäder för seniorer.

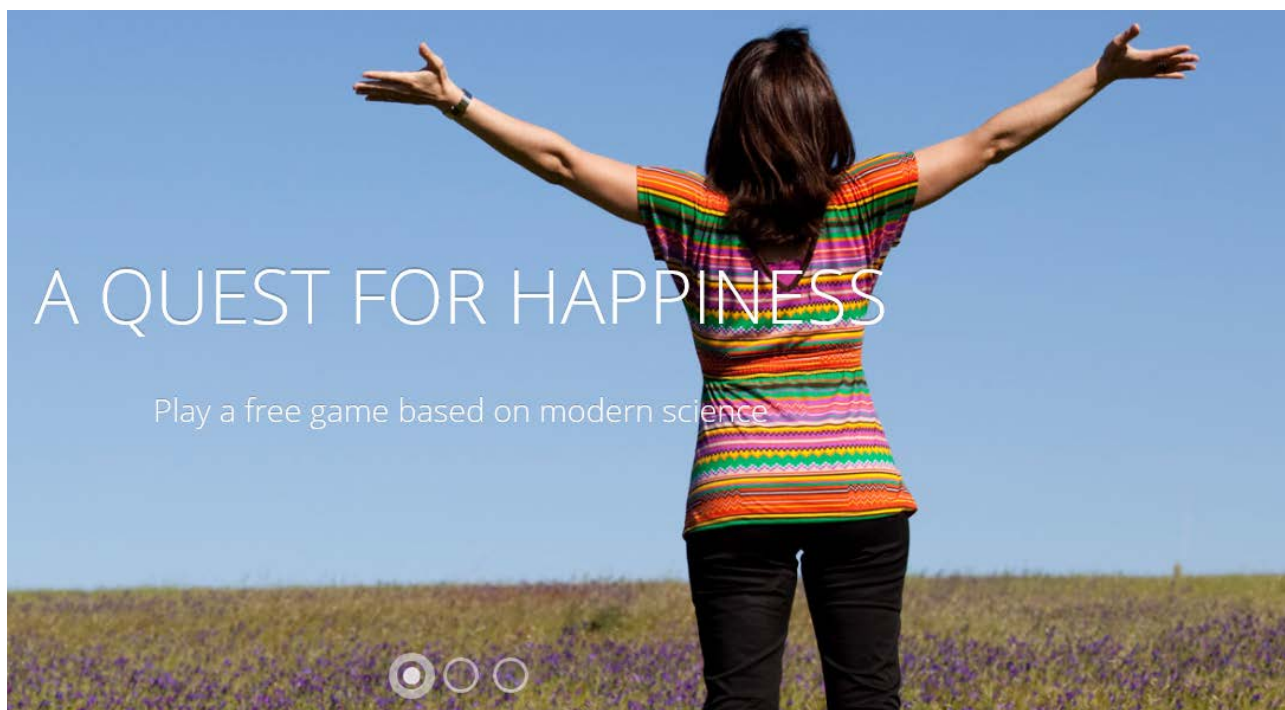

VAD: DIABAHS står för Dialog bygg hållbart för seniorer och är ett följeforskningsprojekt för att undersöka om dialog är ett sätt för arkitekter och byggherrar att skapa en hållbar boendemiljö för seniorer.

NÄR: Pågår under 2016–2019.

PARTER: Göteborgsregionen Arbetsmarknad och social välfärd och Chalmers arkitektur driver projektet. En mängd intressenter är knutna till projektet genom de fyra exemplen i kommunerna Alingsås, Göteborg, Mölndal och Tjörn.

LÄS MER [här](#)

Spridning av Future Happiness Challenge

Det krävs livsstilsförändringar för att skapa en klimat-omställning i våra kommuner – men hur påverkar de vårt välbefinnande? Vad är det egentligen som skapar lycka? Under våren 2018 har Göteborgsregionen genomfört spridningsinsatser av det digitala hållbarhetsspelet Future happiness challenge som togs fram 2014 i samarbete med Mistra Urban Futures och Göteborg stad.

Spelet handlar om lycka och klimatpåverkan och är baserat på forskningsrapporten Klimatomställning Göteborg 2.0, som togs fram av forskare på Chalmers inom ramen för Mistra Urban Futures-projektet WISE (Well-being in Sustainable Cities). Rapporten visar att det inte finns någon korrelation mellan utsläpp av växthusgaser och lycka samt drar slutsatsen att vi kan nå målet på två ton växthusgaser per person och år utan att det drabbar vårt generella välbefinnande.

Spelet går ut på att bli så lycklig som möjligt. Göteborgsregionens avdelning för utbildning har under 2018 spelat spelet med 250 elever och tio lärare i högstadieskolor i Ale, Kungälv och Göteborg. Några av passen gjordes i samband med Vetenskapsfestivalen. I spelet

spelar eleverna olika karaktärer som bor och jobbar i en stad. De kan göra olika livsstilsval kopplat till boende, transporter, konsumtion och kost, vilka kommer leda till olika mängder utsläpp av växthusgaser. Detta kommer i vissa fall leda till naturkatastrofer som vissa av karaktärerna kanske kommer att drabbas av.

– För att vi ska nå GR-kommunernas uppsatta klimatmål om sänkta utsläpp av växthusgaser är det viktigt att få igång diskussion och reflektion kring de här frågorna. Genom dessa spridningsinsatser har vi engagerat regionens ungdomar i omställningen mot ett hållbart samhälle, en omställning de kommer vara med att bygga, säger Jonas Franzén, ansvarig för spelet på Göteborgsregionen.

Spelet går att ladda ned [här](#)

Läs mer om spelet, elevernas reaktioner och den ursprungliga forskningsrapporten [här](#)

Events inom Mistra Urban Futures 2018

Göteborgskonferensen 2018: Målkonflikter inom hållbar stadsutveckling

255 nöjda personer deltog i Mistra Urban Futures Göteborgskonferens som hölls den 4 oktober på Lindholmen Conference Centre.

En rad föreläsare delade med sig av sina kunskaper, och publiken gav 4,1 av 5 i betyg till konferensen som helhet. De mest populära personerna på scenen var Lars Thunberg, Helsingborgs stad, och Anna Rosling Rönnlund, vd på Gapminder, som höll en inspirerande föreläsning och tyckte att vi ska se världen som den är samt bygga synsätt och ta beslut på fakta.

Man kunde också djupdyka i någon av temasessionerna:

1. Passande bostäder för alla – hållbar utveckling
2. Migration, integration och social etablering
3. Området utanför staden - vem planerar där?
4. Vilken roll spelar kultur och kulturarv då man utvecklar hållbara städer?
5. Mål i transportplanering – vart är vi på väg och hur kommer vi dit?

Ta del av konferensen [här](#)

Internationell konferens i Kapstaden

Mistra Urban Futures Internationella konferens Realising Just Cities – comparative Co-produktion gick av stapeln i Kapstaden i början av november.

Ca 180 personer deltog, varav drygt 20 från Sverige – både forskare och praktiker som ingår i de jämförande projekten. Se mer [här](#)

Vi ska se världen som den är samt bygga synsätt, sa Anna Rosling Rönnlund, vd på Gapminder, vid konferensen på Lindholmen i Göteborg.

Mistra Urban Futures egna eventserier

För att sprida och utveckla kunskap om hållbar stadsutveckling och skapa tillfällen att mötas erbjuder Mistra Urban Futures bland annat olika eventserier med efterföljande diskussion som riktar sig till dig som är forskare, praktiker, politiker eller intresserad av ämnet.

Urban Lunch-time är en föreläsning och nätverkslunch främst för att sprida resultat från Mistra Urban Futures projekt. Cirka 700 personer har deltagit vid åtta tillfällen under 2018.

Urban Research – en seminarieform som inleds med en introducerande föreläsning om ett specifikt ämne. Därefter deltar alla i en diskussion om olika frågeställningar och delar kunskap. Cirka 225 personer har deltagit vid fem tillfällen under året.

Urban Lecture – en fördjupande lunchföreläsning med en internationellt känd forskare om hållbar stadsutveckling. 14 deltagare har deltagit vid ett tillfälle.

Mellanrum – en kvällsföreläsning med efterföljande diskussion om hållbar stadsutveckling med det sociala perspektivet i fokus. I samarbete med Göteborgs universitet, Chalmers arkitektur och samhällsbyggnadsteknik,

Göteborgsregionen (GR), Göteborgs Stad – S2020 och Göteborgs stadsmuseum. Cirka 310 personer har deltagit vid nio tillfällen.

Annual Lecture – det årliga seminariet drog hela 340 deltagare. Anledningen var den legendariske arkitekten och författaren Jan Gehl. Se mer info och film här: <https://www.mistraurbanfutures.org/en/event/annual-lecture-jan-gehl-5-december-2018>

Rapportseminarium är en presentation av en rapport skriven av personer inom ett av Mistra Urban Futures projekt. "Verktyg för gemensam kunskapsproduktion" och "Metoder för hållbar platsutveckling" har arrangerats.

Läs mer om eventen [här](#)

Det årliga seminariet – nu med den legendariske arkitekten och författaren Jan Gehl – drog hela 340 deltagare.

Agenda 2030

2015 fick hela världen en gemensam riktning för hållbar utveckling när Förenta nationernas generalförsamling antog Agenda 2030, som innehåller 17 globala hållbarhetsmål och 169 delmål. Agenda 2030 har fått genomslag i flera olika sektorer och många kommuner har påbörjat ett implementeringsarbete.

Under 2018 har Göteborgsregionens nätverk för Mistra Urban Futures bjudit in föreläsare som har undersökt hur en praktisk implementering av Agendan kan gå till.

VAD: Komparativt projekt som undersöker kommunal implementering av Agenda 2030.

NÄR: Pågår under 2017–2019

PARTER: Mistra Urban Futures, Observatory on Latin America, The New School, New York; Nagrika, Delhi.

LÄS MER [här](#)

Hej Sandra Valencia!

Du är forskare på Mistra Urban Futures och leder Mistra Urban Futures-projektet Implementing the New Urban Agenda and The Sustainable Development Goals: Comparative Urban Perspectives.

Vad handlar projektet om?

Vi undersöker hur olika städer har tolkat, implementerat och engagerat sig i den Nya urbana agendan och Agenda 2030-målen. Med i projektet är Göteborg, Malmö, Kapstaden (Sydafrika), Kisumu (Kenya), Sheffield (Storbritannien), Shimla (Indien) och Buenos Aires (Argentina). Vi tittar på hur de enskilda städerna arbetar, men projektet fokuserar också på ett ömsesidigt lärande städerna emellan.

Vad kan kommuner lära av varandra vad gäller implementering av Agenda 2030?

Trots att städerna är så olika vad gäller storlek och resurser, finns det ändå en stor potential för städerna att lära av varandra. Några har gjort kartläggningar för att identifiera de mest relevanta målen för den lokala nivån och andra har tagit fram kommunikationsmaterial och kampanjer för att öka medvetandet om Agenda 2030. Många har haft nytta av att utbyta erfarenheter kring hur arbetet med Agenda 2030 har organiserats i kommunen – vissa har arbetat genom hållbarhets- eller internationella avdelningar, medan andra har startat en dedikerad Agenda 2030-funktion.

”Kommunen insåg att hemlöshet var en viktig indikator som totalt saknades på nationell nivå. Sådana tolkningar kan vara intressant för alla städer att titta på.”

Sandra Valencia, forskare och projektledare, Mistra Urban Futures.

Ytterligare en fråga där städerna har fått ett bra utbyte är hantering av indikatorer för de olika målen. Indikatorer tas ju fram på nationell nivå men behöver ofta bearbetas för att vara relevanta för kommuner. Buenos Aires är ett bra exempel. Kommunen insåg att hemlöshet var en viktig indikator som totalt saknades på nationell nivå. Sådana tolkningar kan vara intressant för alla städer att titta på.

Projektet pågår under 2019, men finns det några lärdomar redan nu?

Erfarenheter från projektet visar att Agenda 2030-målen kan användas för att starta ett samtal kring hållbar utveckling. Målen rymmer inte allt, och reflektion krävs kring bland annat hur och varför man mäter hållbar utveckling. Indikatorer väljs ofta utifrån vilken data som finns, vilket inte alltid ger den mest relevanta bilden. Det är även viktigt att se på hållbarhet som en helhet och uppmärksamma målkonflikter och -synergier, både inom

Agenda 2030 och i förhållande till kommunens egna ambitioner.

Hur har samskapandet med kommunerna fungerat för dig som forskare?

Det är en intressant dynamik då vi inom projektet både forskar om kommunernas arbete och aktivt arbetar tillsammans med dem. Det gör att forskningen blir väldigt tillämpad och relevant, men kräver även en kritisk distans vilket är en utmaning. Men tillämpad forskning tillsammans med kommunerna underlättar för kritisk reflektion i förhållande till Agenda 2030-målen, som även blir ett teoretiskt bidrag till forskningen.

Projektteamet i arbetet med "Implementing the New Urban Agenda and The Sustainable Development Goals: Comparative Urban Perspectives."

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.